

МУЗИЧНИЙ ТАБІР ЯК ІННОВАЦІЙНА ФОРМА ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДЛІТКІВ

Грицюк Інна Аврелівна

*студентка II курсу педагогічного факультету
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

У добу швидкозмінних технологій та військової ситуації в Україні підлітки зіткнулися із надзвичайно складними випробуваннями, що викликають фізичну та психологічну напругу: втрата безпеки та стабільності, відчуття страху за майбутнє. Демонструючи повсякденну витривалість та рішучість, вони, водночас, потребують підтримки, розуміння і звичного життя. Здобутий досвід і переживання суттєво впливають на їхнє становлення. У цьому аспекті значну роль в житті підлітків відіграє безпосереднє спілкування з однолітками, залучення до улюбленої справи, змістове проведення вільного часу.

Проблема організації дозвілля підлітків є предметом розгляду як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Зокрема, Л. Акімова, Л. Скокова досліджували соціальну сутність дозвілля дітей підліткового віку. Н. Бабенко, Є. Доронкіна, С. Павлов зосередили свою увагу на вивченні функціонального спрямування дозвілля. Педагогічні засади підліткового дозвілля аналізувалися О. Гончаровою, О. Чебоненко. Специфіка діяльності різноманітних центрів дозвілля підліткової молоді досліджували Л. Устименко, Р. Попова.

Водночас недостатньо розкритим залишається потенціал тимчасових форм організації дозвіллевої діяльності учнів.

Метою нашої розвідки є аналіз теоретико-практичного досвіду функціонування музичних таборів для підлітків в Україні.

Музичні табори є однією з інноваційних форм організації дозвілля для емоційного розвантаження дітей та підлітків. Досвід їх створення можна прослідкувати на прикладі Music Camp International.

Це музичний табір, методику викладання для якого розробила американська музикантка, педагог і спеціалістка з дитячого розвитку Констанція Фортунато. Її методологія ґрунтується на результатах 40-річних досліджень та роботи з майже 50 тисячами дітей.

2003 року був організований перший Music Camp в Україні. До середини 2021 року відбулося понад 50 таборів, у яких взяли участь понад 15 тисяч дітей. Діяльність табору завершується урочистим концертом на

великій сцені. Серед вже проведених відомі табірні зміни у Вознесенську, Кам'янець-Подільську, Житомирі та Червонограді за участю професійних оркестрів (Хмельницької філармонії, Миколаївської філармонії, LeoBand Orchestra зі Львова та симфонічного оркестру з Житомира) [7].

Специфікою роботи табору є підбір категорії його відвідувачів: молодь, незалежно від соціального статусу, здібностей до навчання чи музичного походження. Як засвідчують інформаційні джерела, середній вік учасників – 11–15 років, із них 80 % – ніколи не працювали із музичними інструментами і не займалися співом.

Табір складається із двох інструментальних класів і трьох хорових репетицій. В той час як одна частина учнів залучена до хорових репетицій, інша – займається в інструментальних класах. Максимальна кількість дітей у класі – 13. Діти опановують знання з нотної грамоти, основами ритму, навичками гри на інструментах. До їхньої уваги пропонуються наступні: гітара, скрипка, віолончель (струнні), чаймси, орфи, золоті дзвіночки (перкусійні), флейта альт і флейта сопрано (духові), серед яких вони мають обрати два [6].

Наступний етап навчання передбачає спільну діяльність двох класів та вправління у синхронізації звуку та співу. Тому їх вчать прислухатися до учасників колективу, вчасно вступати у загальне звучання, підтримувати один одного. Тим самим створюються умови для формування соціальних навичок.

З цією ж метою значна увага у музичному таборі приділяється наявності позитивного динамічного середовища, у якому підліток може почуватися безпечно й розвивати власні здібності, комунікувати, налагоджувати міжособистісні стосунки, працювати разом, мріяти. У цьому полягає й завдання та відповідальність педагогів як їх партнерів.

Аналогічний зміст дозвілєвої роботи із підлітками спостерігаємо у діяльності музичних таборів релігійного спрямування. Так, у 2016 році місією «Музика у світовій культурі», Музично-творчим комітетом Києва та Київської області зорганізовано місячний музичний табір для 170 школярів [3]. Педагоги ділилися музичними знаннями із учасниками, викладали гру на скрипці, гітарі, ударних інструментах, навчали вокалу і співу в хорі. Мета даної форми дозвілєвого об'єднання дітей полягала у розкритті музики як інструменту пізнання, формування довірливих відносин, розвитку креативності, взаєморозуміння та підтримки.

Аналіз джерельної бази [1; 2; 4; 6] підтверджує доцільність ідей та інструментарію, що були реалізовані у вищезазначених музичних таборах. В якості необхідних різновидів дозвілєвої діяльності педагоги обґрунтовують музичні та вокальні заняття, написання текстів пісень, музикотерапію, гуртки, майстер-класи. У процесі творчості молодь пізнає

види мистецтва, різновиди інструментів, розвиває креативність, формує нові навички, що, своєю чергою, сприяє фізичній рекреації.

Важливим аспектом такої діяльності є соціальна інтеграція та співпраця особистостей на основі спільних інтересів. Це сприяє розвитку їхніх комунікаційних навичок, вміння працювати в команді, конструктивно вирішувати конфлікти. В атмосфері дружнього та захопленого спілкування підлітки набувають лідерських якостей, виявляють емпатію, співпрацюють з іншими, не бояться виходити із зони комфорту і досягати нових цілей.

Потенціал музичних таборів, на нашу думку, розкривається і за можливостями щодо формування у підлітків загальнолюдських та національних цінностей, етичних норм та правил поведінки. Культурний контекст музики забезпечує гуманізацію дозвіллевого середовища учнів, осмислення і усвідомлення національної ідентичності, традицій української музики, любові до сім'ї та Батьківщини.

Тож, музичний табір як інноваційна форма організації дозволяє сприяє формуванню творчих здібностей підлітків, набуттю важливих соціальних навичок, висловленню нових ідей, експериментуванню та вдосконаленню власних мистецьких умінь, що є необхідним в сучасних умовах фізичної та психологічної напруги їхнього життя.

У перспективі подальших розвідок є вивчення досвіду організації музичних таборів для учнів в контексті зарубіжного дозвіллевого простору.

Література:

1. Лещенко Н. Ціннісно-сміслова взаємодія учасників освітньо-дозвіллевого івенту. *Партнерство в освіті та соціальній роботі: сучасні виклики та перспективи* : матеріали міжвузів. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 22 лют. 2022 р.). Хмельницький : ПП «А.В.Царук», 2022. С. 118–120.
2. Кушнірук С. А., Дубровіна І. В., Лещенко Н. А. Практична підготовка майбутніх івент-педагогів: взаємодія із стейкхолдерами. *Молодь і ринок*. 2023. № 3(211). С. 69–76. URL: <http://mir.dspu.edu.ua/article/download/277561/272950>
3. Музичні табори – нові напрямки музичного служіння. Доступ з головної сторінки сайту. URL: <https://www.baptyst.com/muzychni-tabory-novi-napryamky-muzychno/>
4. Педагогіка дозвілля. Основи івент-освіти: навчально-методичний посібник / за ред Н. М. Дем'яненко. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 210 с.

5. Русаков С. С. Нові тенденції молодіжної культури в контексті розвитку креативної індустрії. *Гілея, науковий вісник*. 2015. Вип. 110(7). С. 276–280.

6. Шмаюк О. Діяльність культурно-дозвіллевих центрів в контексті сучасних форм дозвілля молоді. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*: наук збірник. 2021. Вип. 37. С. 144–151.

7. MUSIC CAMP INTERNATIONAL. Доступ з головної сторінки сайту. URL: <https://www.britishcouncil.org.ua/music-camp-international>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-388-3-50>

МАЄВТИКА ЯК МЕТОД ФІЛОСОФУВАННЯ СОКРАТА

Коритнянський Андрій Олександрович

студент I курсу факультету права та економіки

Науковий керівник: Крижановська Тетяна Олександрівна

кандидат філософських наук,

доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Маєвтика Сократа, стала особливо актуальною у час інтернету, та великих дискусій. Американський вчений і філософ М. Ліпман, застосував та активно пропагував сократівський метод у процесі навчання і його методика набула популярності та поширення у втіленні в навчальному процесі програми «Філософія дітям». Багато учителів розробляють основи майбутньої освіти, де основою отримання знань стали б власні роздуми дитини, а не нав'язана вчителями думка. Сучасні освітні програми в більшості своїй, на жаль, мають софістичні коріння, коли завчасно обрана думка оголошується єдино вірною і, фактично, їй не має бути конкуренції. В цій роботі показується, що маєвтичний метод Сократа має велику нагальність в сучасній освіті.

Сократ для обґрунтування своїх поглядів і роздумів користується особливим методом пізнання, який увійшов в історію філософії під назвою «діалектика». Основою сократівського методу стає унікальний метод пізнання та ведення дискусії, суть якого полягає в витягуванні непізнаного та правильного знання з людини шляхом навідних питань. Таким шляхом, на думку Сократа, і народжується істина.

Метод діалектичного дослідження Сократа, можна розділити на дві частини: іронія та маєвтика.